

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS
2004 m. birželio 10 d.*

Byloje T-307/01

Europos Bendrijų Komisijos pareigūnas **Jean-Paul François**, gyvenantis Wavre (Belgija), atstovaujamas advokato A. Colson, nurodžiusio adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovas,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą J. Currall, padedamo advokato B. Wägenbaur, nurodžiusio adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl, pirma, 2001 m. balandžio 5 d. Komisijos sprendimo dėl drausminės nuobaudos — perkėlimo į žemesnę pakopą — skyrimo ieškovui panaikinimo ir; antra, dėl ieškovo tariamai patirtos materialinės ir moralinės žalos atlyginimo,

* Proceso kalba: prancūzų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė P. Lindh, teisėjai R. García-Valdecasas ir J. D. Cooke,

sekretorius I. Natsinas, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. birželio 10 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ieškinio pagrindas

- 1 1986 m. gruodžio 11 d. Komisijos reglamento (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 86/610, nustatančio išsamias 1977 m. gruodžio 21 d. Finansinio reglamento tam tikrų nuostatų įgyvendinimo taisykles (OL L 360, p. 1, toliau – Finansinio reglamento įgyvendinimo reglamentas), galiojusio, kai atsirado nagrinėjami faktai (Reglamentas Nr. 86/610 buvo panaikintas ir vėliau pakeistas 1993 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentu (Euratomas, EAPB, EB) Nr. 3418/93 (OL L 315, p. 1)), 68 straipsnyje nustatyta:

- 2 Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Tarnybos nuostatai) 11 straipsnio pirmojoje pastraipoje numatyta, kad pareigūnas atlieka savo pareigas ir elgiasi atsizvelgdamas tik į Bendrijų interesus.

- 3 Tarnybos nuostatų 21 straipsnyje nustatyta:

„Bet kurio rango pareigūnas padeda savo viršininkams ir teikia jiems pasiūlymus; jis yra atsakingas už savo pareigų vykdymą.

Už bet kurį tarnybos padalinį atsakingas pareigūnas savo viršininkams atsako už jam suteiktų įgaliojimų ir už duotų nurodymų vykdymą. Jo pavaldinių atsakomybė jokių būdu neatleidžia nuo jo paties atsakomybės.

Pareigūnas, gaunantis nurodymus, kuriuos jis laiko neteisėtais arba dėl kurių gali kilti didelių sunkumų, jeigu reikia, raštu praneša apie juos savo tiesioginiam viršininkui. Jeigu tada pareigūnas iš savo viršininko gauna rašytinį nurodymų patvirtinimą, jis tuos nurodymus vykdo, išskyrus atvejus, kai jie pažeidžia baudžiamąjį įstatymą arba atitinkamus saugos standartus.“

- 4 Tarnybos nuostatų 86 straipsnyje nustatyta, kad pareigūnui arba buvusiam pareigūnui, tyčia ar dėl aplaidumo nesilaikiusiam pagal šiuos Tarnybos nuostatus kylančių įsipareigojimų, gali būti taikoma drausminė nuobauda. Tarp šio straipsnio 2 dalyje numatytų drausminių nuobaudų yra ir perkėlimas į žemesnę pakopą.

5 Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktojoje pastraipoje nustatyta:

„<...> jei pareigūnas už tuos pačius veiksmus patraukiamas baudžiamojon atsakomybėn, galutinis sprendimas priimamas tik tada, kai bylą išnagrinėjęs teismas priima galutinį nuosprendį.“

Faktinės bylos aplinkybės

- 6 Ieškovas yra B 3 kategorijos Komisijos pareigūnas. Kai atsirado nagrinėjamos drausminės procedūros objektu tapę faktai, jis buvo paskirtas eiti pareigas Personalo ir administracijos generalinio direktorato Saugumo tarnyboje (toliau – ST) ir vadovavo ST finansų padaliniiui. Tuo metu ieškovo viršininkai buvo ST direktorius p. De Haan ir šio direktoriaus padėjėjas bei Briuselio apsaugos sektoriaus viršininkas p. Eveillard.
- 7 1991 m. Komisija paskelbė viešą konkursą dėl savo pastatų Briuselyje apsaugos. 1992 m. spalio mėn. su įmone *IMS/Group 4* buvo pasirašyta 1992 m. lapkričio 1 d. penkeriems metams įsigaliojusi apsaugos sutartis, kurios suma – 75 000 000 ekiu. Eidamas savo tuometines pareigas, ieškovas dalyvavo sudarant ir vykdant šią sutartį.
- 8 Prieš pasirašydama apsaugos sutartį konkursą laimėjusi įmonė paprašė suteikti jai garantiją, apsaugančią nuo ekiu – valiutos, kuria yra išreikšta sutarties suma, ir

Belgijos franko keitimo kurso svyravimų. Gavus šį prašymą buvo nustatyta papildoma sutarties sąlyga (1 priedas), iš dalies pakeitusi sutarties projektą, kuris jau buvo atiduotas Viešųjų pirkimų ir sutarčių patariamajam komitetui (toliau – VPSPK), bet dėl naujos konsultacijos prieš pasirašant sutartį į šį komitetą nebuvo kreiptasi. Šiame 1 priede buvo nuostata, leidžianti tikslinti sutarties kainas pagal ekiu kurso svyravimus Belgijos franko atžvilgiu, ir buvo įtraukti kiti apsaugos sutarties pakeitimai¹.

- 9 1992 m. lapkričio mėn. parengtas raštas VPSPK su prašymu konsultuoti dėl šios papildomos sutarties sąlygos. Tačiau šis raštas pasimetė ST archyvuose. 1993 m. sausio mėn. šis raštas rastas, tačiau jis nebuvo perduotas VPSPK.
- 10 Kaip matyti iš p. Reichenach, kuris tuo metu buvo Komisijos Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinio direktorato direktorius, pateiktos administracinio tyrimo, atlikto Komisijos generalinio sekretoriaus p. Trojan prašymu, 1998 m. liepos 14 d. ataskaitos (p. 13), taip pat iš Vertimų tarnybos generalinės direktorės p. Flesch 1999 m. sausio 6 d. ataskaitos (p. 12), pateiktos Paskyrimų tarnybai, ir galiausiai – iš Paskyrimų tarnybos 1999 m. vasario 24 d. ataskaitos (31 punktas), pateiktos Drausmės komisijai, 1993 m. sausio mėn. finansų kontrolė atsisakė patvirtinti nurodymą atlikti mokėjimus, susijusius su apsaugos sutarties vykdymu, ir savo atsisakymą motyvavo tuo, kad mokėjimus buvo numatyta atlikti Belgijos frankais, o ne ekiu.
- 11 Po šio finansų kontrolės atsisakymo 1993 m. sausio 27 d. ST direktorius p. De Haan ir konkursą laimėjusios įmonės administratorius p. Alexandre² pasirašė sutarties 3 priedą. Šis 3 priedas nuo 1993 m. vasario 1 d. panaikino 1 priedo nuostatą dėl kainų patikslinimo atsižvelgiant į Belgijos franko ir ekiu keitimo kurso svyravimus³.

1 – Komisijos atsakymo į procedūros organizavimo priemonės 1 priedas, p. 321, paskutinė įtrauka, ir p. 322, 1–3 įtraukos.

2 – Komisijos atsakymo 5 priedas, p. 400.

3 – Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 241, 31 punktas; p. 323, 4 pastraipa.

- 12 1993 m. vasario 17 d. Komisijos Finansų kontrolės generalinis direktoratas inicijavo ST veiklos, taip pat ir susijusios su apsaugos sutarties sudarymu, auditą. Savo galutinę ataskaitą jis pateikė 1993 m. liepos 7 d.⁴ Šioje ataskaitoje (p. 10, 11 ir 12) nuoroda daroma būtent į pakeitimus, 1 priedu apsaugos sutartyje padarytus jau pasikonsultavus su VPSPK, ir į neigiamus finansinio pobūdžio padarinius, kylančius iš šio priedo⁵.
- 13 1997 m. rugpjūčio 18 d. laikraštyje *De Morgen* pasirodžius straipsniui, kuriame buvo iškeltas atskirų asmenų atsakomybės už apsaugos sutarties sudarymą, taip pat bendros Komisijos atsakomybės kontroliuojant šios sutarties valdymą⁶ klausimas, Sukčiavimo prevencijos koordinavimo padalinys (UCLAF) pradėjo tyrimą dėl šios sutarties. 1998 m. kovo 12 d. UCLAF pateikė savo tyrimo ataskaitą, kurioje atskleidė tariamus šiurkščius pažeidimus sudarant ir vykdant šią apsaugos sutartį⁷. 1998 m. balandžio 21 d. p. Trojan nurodė p. Reichenbah atlikti tyrimą dėl apsaugos sutarties sudarymo su įmone *IMS/Group 4*. 1998 m. liepos 14 d. buvo pateikta šio administracinio tyrimo ataskaita.

Drausminė procedūra

- 14 1998 m. liepos 29 d. Paskyrimų tarnyba (toliau – PT) nutarė pradėti drausminę procedūrą dėl ieškovo. Paskyrimų tarnyba taip pat pradėjo drausmines procedūras dėl ieškovo viršininkų p. De Haan ir p. Eveillard.
- 15 1998 m. liepos 29 d. Paskyrimų tarnyba oficialiai pateikė ieškovui kaltinimus dėl jo „(kalto) elgesio <...> einant pareigas ir didelio aplaidumo finansų valdymo taisyklių atžvilgiu, ypač pasirašant ir vykdant (apsaugos sutartį, sudarytą su įmone *IMS/*

4 – Komisijos atsakymo 5 priedas, p. 401.

5 – Komisijos atsakymo 5 priedas, p. 407, 6 ir 7 punktai; p. 410, 2.1.1 punktas; p. 411, 2.1.2 ir 2.2 punktai; p. 412, B punktas.

6 – Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 314, 3 pastraipa; 3 a priedas, p. 360, 1 pastraipa.

7 – Komisijos atsakymo 3 priedas, p. 357.

Group 4“ (toliau – 1-asis kaltinimas)⁸. 1998 m. rugsėjo 23 d. raštu PT pateikė ieškovui šiuos papildomus kaltinimus⁹:

„2-asis kaltinimas:

Manipuliavimo pasiūlymais, gautais paskelbus viešą konkursą dėl (Komisijos) pastatų <...> apsaugos (ir) priežiūros 1992 (metais) (penkerių metų trukmės sutarties vertė apie 75 000 000 ekiu), toleravimas ir net įsitraukimas į manipuliavimą pasibaigus pasiūlymų priėmimo terminui; šis manipuliavimas – tai vieno arba kelių pasiūlymų duomenų perdavimas vienai iš konkurse dalyvaujančių įmonių (*IMS/Group 4*), šios įmonės naujo pasiūlymo su mažesne kaina priėmimas ir pakeitimas juo tikrojo pasiūlymo, siekiant, kad sutartis būtų sudaryta su šia įmone; visi išvardyti veiksmai buvo atliekami negarbingai, apgaulės būdu ir pažeidžiant atitinkamas taisykles, taip pat, be kita ko, Tarnybos nuostatų 17 straipsnio pirmosios pastraipos nuostatas.

3-iasis kaltinimas:

Dalyvavimas sudarant 1992 m. apsaugos sutarties (projekto) priedą po to, kai VPSPK pritarė pasiūlymui sudaryti sutartį su įmone *IMS/Group 4* ir sutarties projekto sąlygoms, tyčia siekiant, kad įmonei būtų leista (kompensuoti) nuostolius, patirtus (pateikus) naują pasiūlymą, t. y. veikiant apgaulės būdu arba pasielgiant taip dėl didelio aplaidumo, priedo nuostatomis iš dalies prieštaraujant konkurso sąlygoms ir toms sutarties sąlygoms, kurioms pritarė VPSPK, šitaip pažeidžiant finansinius Komisijos interesus.

8 – Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 303.

9 – Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 299 ir 300.

4-asis kaltinimas:

Po to, kai buvo parengtas minėtas priedas, prieš sutarties, kurios dalis jis yra, sudarymą arba ją sudarius, tyčia <...> arba dėl didelio aplaidumo neatliko pareigos informuoti arba (organizuoti) konsultavimąsi su VPSPK ir (arba) finansų kontrole (dėl) priedo ir iš jo kylančio sutarties, kuriai pritarė VPSPK, pakeitimo.

5-asis kaltinimas:

Piktnaudžiavimo šia tokiu būdu sudaryta apsaugos sutartimi, nuolat teikiant pasiūlymus priimti asmenis į ST ir kitas tarnybas dirbti administracinį ar kitokį darbą, imonei sudarant darbo sutartis, toleravimas ir net dalyvavimas neteisėtai naudojantis šia sutartimi, pažeidžiant Komisijos sudarytos sutarties sąlygas, numatytas priėmimo į darbą procedūras ir atitinkamą biudžeto eilutę, be tarnybų, kompetentingų šioje srityje, leidimo bei jų neinformavus ir nesilaikant sutarties dėl mokėjimo už viršvalandinį darbą, susijusį su apsauga, nuostatų.

6-asis kaltinimas:

Apibendrinant pažymėtina, kad neatliko savo, kaip ST finansų padalinio viršininko, paisančio tik Bendrijos interesų, pareigų ir pažeidė Tarnybos nuostatų 11 straipsnio pirmosios pastraipos nuostatas.

7-asis kaltinimas:

Visos arba dalies žalos, kuria Bendrijos patyrė dėl asmens kaltės, atlyginimas (Tarnybos nuostatų 22 straipsnis).“

- 16 Vadovaujantis Tarnybos nuostatų 87 straipsniu, 1998 m. spalio 6 d. ieškovą išklause Komisijos Vertimų tarnybos generalinė direktorė p. Flesch, kuriai Paskyrimų tarnyba suteikė atitinkamus įgaliojimus.
- 17 1999 m. sausio 6 d. p. Flesch pateikė Paskyrimų tarnybai savo ataskaitą, kurioje konstatavo, kad ieškovas neturi profesinio išmanymo, yra nerūpestingas viešųjų sutarčių sudarymo taisyklių, finansų reglamentavimo nuostatų, taip pat administracinių ir biudžetinių procedūrų atžvilgiu ir pažeidė Tarnybos nuostatus¹⁰. Pateikus šį dokumentą, Paskyrimų tarnyba 1999 m. vasario 24 d. ataskaita, išdėstančia septynis kaltinimus ieškovui, kreipėsi į Drausmės komisiją¹¹.
- 18 Drausmės komisija motyvuotoje nuomonėje, pateiktoje 2000 m. kovo 9 d., nutarė pripažinti 1-ąjį, 3-įjį, 4-ąjį, 5-ąjį ir 6-ąjį kaltinimus ir atmetė 2-ąjį ir 7-ąjį kaltinimus. Savo nuomonėje Drausmės taryba rekomendavo skirti ieškovui drausminę nuobaudą, numatytą Tarnybos nuostatų 86 straipsnio 2 dalies d punkte, t. y. perkelti į žemesnę pakopą, ir pasiūlė šiuo atveju pažeminti dviem pakopomis.
- 19 2000 m. gegužės 25 d. Paskyrimų tarnyba išklause ieškovą; jis pateikė ir rašytinius paaiškinimus¹².

10 – Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 244.

11 – Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 234.

12 – Ieškimo 1 2 priedas, p. 1; Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 138.

20 2001 m. balandžio 5 d. Paskyrimų tarnyba priėmė 2001 m. gegužės 1 d. įsigaliojusį sprendimą perkelti į žemesnę pakopą. Paskyrimų tarnyba rėmėsi Drausmės komisijos nuomone, laikydama 1-ąjį, 3-įjį, 4-ąjį ir 5-ąjį kaltinimus nustatytais, ir juos patvirtino. Šiame drausminiame sprendime ieškovui suformuluoti kaltinimai gali būti taip apibendrinti:

- neteisėtas elgesys einant pareigas ir didelis aplaidumas finansų valdymo taisyklių atžvilgiu, ypač sudarant ir vykdant apsaugos sutartį, 1992 m. spalio mėn. sudarytą tarp Komisijos ir įmonės *IMS/Group 4*, ir ypač ieškovo dalyvavimas sudarant šios sutarties priedą, kurio nuostatos prieštarauja VPSPK patvirtintiems bei finansinius Komisijos interesus atitinkantiems viešojo konkurso sąlygoms ir reikalavimams (1-asis ir 3-iasis kaltinimai),

- didelis aplaidumas, pasireiškiantis tuo, kad, pažeidžiant bendrųjų nuostatų dėl finansinio reglamento įgyvendinimo 111 straipsnį (4-asis kaltinimas), nebuvo kreiptasi į VPSPK dėl privalomos konsultacijos dėl minėto priedo,

- piktnaudžiavimas apsaugos sutartimi, teikiant pasiūlymus priimti asmenis į ST ir kitas Komisijos ar kitokias tarnybas dirbti administracinį ar kitokį darbą, pasinaudojant įmonės *IMS/Group 4* sudarytomis įdarbinimo sutartimis, pažeidžiant apsaugininkų priėmimo į darbą sutartį, numatytas priėmimo į darbą procedūras ir atitinkamą biudžeto eilutę, neinformavus ir negavus kompetentingų institucijų leidimo, mainais į mokesčių už viršvalandžius, numatytus vykdant apsaugos užduotis, atsižvelgiant į lengvinančią aplinkybę – nuolatinį personalo trūkumą SD, ir į tai, kad tokia praktika anuomet buvo įprasta (5-asis kaltinimas),

— nesilaikymas reikalavimo atlikti savo pareigas paisant tik Bendrijos interesų ir Tarnybos nuostatų 11 straipsnio pirmosios pastraipos nuostatų pažeidimas (6-asis kaltinimas).

21 2001 m. balandžio 5 d. Sprendime dėl 2-ojo kaltinimo pažymima:

„Prieikus Paskyrimų tarnyba galės atnaujinti drausminę procedūrą, remdamasi Tarnybos nuostatų IX priedo 11 straipsniu, ypač darant prielaidą, kad vykstančio teismo tyrimo metu <...> bus nustatyta, jog nuo 1992 m. rugpjūčio 28 d. iki dokumentų pateikimo VPSPK buvo manipuluojama įmonės *IMS/Group 4* paraiška.“

22 Dėl p. Eveillard pradėta drausminė procedūra taip pat baigėsi drausminės nuobaudos skyrimu. Šis sprendimas buvo apskųstas Pirmosios instancijos teismui byloje T-258/01 *Eveillard prieš Komisiją*. Priešingai – dėl p. De Haan, mirusio 2000 m. rugpjūčio 30 d., netrukus po to, kai buvo pateikta su juo susijusi Drausmės komisijos nuomonė, galutinis sprendimas nebuvo priimtas.

23 2001 m. gegužės 29 d. ieškovas, remdamasis Tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalimi, apskundė 2001 m. balandžio 5 d. Paskyrimų tarnybos sprendimą.

24 2001 m. rugsėjo 10 d. sprendimu Paskyrimų tarnyba atmetė ieškovo skundą. Šiame sprendime Paskyrimų tarnyba patvirtino ieškovui pripažintus kaltinimus ir, atsakydama į šio teiginius, juos patikslino. Pirma, kai dėl 3-io ir 4-to kaltinimų, susijusių su aptariamojo priedo parengimu ir dėl to, kad nebuvo kreiptasi dėl konsultacijos į VPSPK, pažeidimą, paskyrimų tarnybos nuomone, sudaro tas faktas, kad, priešingai nei reikalaujama Tarnybos nuostatų 21 straipsnyje, ieškovas savo

viršininkams nepranešė apie būtinybę informuoti VPSPK ir apie tai, kad sutarties priedas pažeidžia finansinius Komisijos interesus. Antra, dėl su apsaugos sutartimi susijusio piktnaudžiavimo pareikštame 5-ajame kaltinime Paskyrimų tarnyba kaltina ieškovą nepranešus viršininkams apie jam, Paskyrimų tarnybos nuomone, žinomą pažeidimą, kad jo bendradarbis p. Burlet dirbo išskirtinai administracinį darbą, o atlyginimą jam mokėjo sutartį dėl apsaugos pasirašiusi įmonė. Trečia, dėl pareigų, paisant tik Bendrijos interesų, neatlikimo pareikštame 6-ajame kaltinime Paskyrimų tarnyba patikslino, kad ieškovas, pažeisdamas Tarnybos nuostatų 11 straipsnio pirmąją pastraipą, savo viršininkams nepranešė, kokių pasekmių atsiras nesikreipus į VPSPK konsultacijos, nes už finansinį padalinį atsakingam asmeniui turėjo būti akivaizdu, kad priedo turinys pažeidžia konkurencijos taisykles.

- 25 2001 m. rugsėjo 10 d. sprendimu Paskyrimų tarnyba paskyrė ieškovui 500 EUR moralinės žalos atlyginimą; ta žala susijusi su tuo, kad ieškovas galėjo pernelyg ilgai išgyventi netikrumo jausmą, nes tarp paskutinės Drausmės komisijos nuomonės, pateiktos per minėtas drausmines procedūras, – beje, priimtose 2000 m. liepos 4 d. vykdant procedūrą p. Eveillard atžvilgiu, – ir Paskyrimų tarnybos dėl ieškovo priimto sprendimo praėjo devyni mėnesiai.

Baudžiamasis procesas Belgijos teismuose

- 26 1998 m. balandžio 23 d. UCLAF pateikus tyrimo ataskaitą, Komisija pateikė Briuselio karališkajam prokurorui skundą dėl įtariamų pažeidimų sudarant ir vykdant apsaugos sutartį. Prie šio skundo pridėjus UCLAF 1998 m. kovo 12 d. ataskaitą, buvo skundžiamos sutarties sudarymo sąlygos, ypač galimas manipuliacijos įmonės *IMS/Group 4* paraiška, taip pat sutarties priedų sudarymas ir tai, kad nebuvo kreipiamasi konsultacijos į VPSPK, taip pat abejojama, ar paslaugos iš tikrųjų buvo teikiamos, ir skundžiamas nuolatinis asmenų, nesusijusių su sutarties vykdymu, bet gaunančių atlyginimus remiantis sutartimi, įdarbinimas.

- 27 2001 m. kovo 1 d. Europos bendrija, atstovaujama Komisijos, įstojo į bylą su civiliniu ieškiniu Belgijos teisme prieš ieškovą ir p. Eveillard bei p. Alexandre – konkursą laimėjusios įmonės deleguotąjį administratorių.
- 28 2001 m. kovo 27 d. Briuselio karališkasis prokuroras (*le procureur du roi de Bruxelles*) pateikė reikalavimą nutraukti bylą.
- 29 2001 m. gegužės 4 d. Komisija pateikė ieškinį, prašydama tyrimą vykdančio teisėjo atlikti papildomus tyrimo veiksmus; šis ieškinys 2001 m. gegužės 31 d. nutartimi buvo atmetas.
- 30 2001 m. birželio 15 d. Komisija apskundė šią nutartį. Briuselio apeliacinio teismo kaltinimų kolegija (*la chambre des mises en accusation de la cour d'appel de Bruxelles*) 2001 m. rugpjūčio 6 d. sprendimu paskelbė, kad Komisijos apeliacinis skundas nepagrįstas.
- 31 2002 m. kovo 19 d. Briuselio pirmosios instancijos teismo patariamoji kolegija (*la chambre du conseil du tribunal de première instance de Bruxelles*) priėmė nutartį, atmetančią Komisijos reikalavimus, pateiktus per 2002 m. kovo 12 d. posėdį. Patariamoji kolegija nutarė, kad nėra jokių pateisinamų priežasčių, dėl kurių šis raštas galėjo būti pateiktas pavėluotai, ir kad jame nėra jokio nagrinėjamų pažeidimų sudėties požymių įrodymo.
- 32 2002 m. balandžio 2 d. Komisija apskundė šią nutartį Briuselio apeliaciniam teismui.

- 33 2002 m. balandžio 30 d. Briuselio apeliacinio teismo generalinis prokuroras kreipėsi į Apeliacinio teismo kaltinimų kolegiją, kad ši pripažintų Komisijos apeliacinį skundą nepagrįstu, nes, jo nuomone, nėra jokių įrodymų prieš kaltinamuosius.
- 34 2002 m. gegužės 28 d. Briuselio apeliacinio teismo kaltinimų kolegija priėmė sprendimą, kad Komisijos apeliacinis skundas yra nepagrįstas. Briuselio apeliacinis teismas nutarė, kad nėra jokių įrodymų prieš kaltinamuosius jiems pareikštuose kaltinimuose, ypač įrodančių paraiškos pakeitimą, pažeidimus sudarant minėtą priedą, mokėjimus, atliktus remiantis apsaugos sutartimi, už darbus, nesusijusius su šios sutarties vykdymu. Be to, Briuselio apeliacinio teismo manymu, Komisija neįrodė, kad patyrė žalą. Ji nepateikė kasacinio skundo dėl šio sprendimo, taigi tas sprendimas tapo galutinis.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 35 2001 m. gruodžio 10 d. ši byla buvo pradėta ieškovo ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo sekretoriatui.
- 36 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (penktoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį. Imdamasis proceso organizavimo priemonių Pirmosios instancijos teismas pasiūlė šalims pateikti tam tikrus dokumentus ir raštu atsakyti į tam tikrus klausimus. Tarp jų Pirmosios instancijos teismas pasiūlė Komisijai pateikti ieškovo drausminę bylą. Šalys prašomus dokumentus pateikė per nustatytą terminą.

37 2003 m. gruodžio 2 d. viešame posėdyje buvo išklausti šalių pasisakymai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

38 Posėdyje ieškovas, atsakydamas į vieną Pirmosios instancijos teismo klausimą, patikslino, kad prašomo materialinės ir moralinės žalos, kurią jis teigia patyręs, atlyginimo dydis – 37 000 EUR. Komisija, taip pat atsakydama į Teismo klausimą, atsisakė savo argumentų, kuriais remdamasi teigė, kad negali būti pripažintas reikalavimų punktas, susijęs su ieškovo tariamai patirta materialine žala, nes pirmą kartą jis buvo išsakytas pateikiant dubliką.

39 Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti PT 2001 m. balandžio 5 d. sprendimą,

— priteisti iš atsakovės 37 500 EUR atlyginimą už patirtą moralinę ir materialinę žalą,

— priteisti iš atsakovės visas bylinėjimosi išlaidas.

40 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti bylinėjimosi išlaidas atsižvelgus į byloje priimtą sprendimą.

Dėl teisės

I — Dėl reikalavimo panaikinti sprendimą

- 41 Ieškovas, reikalaujantis panaikinti sprendimą, remiasi tokiais ieškinio pagrindais: pirma, procedūros taisyklių ir teisės į gynybą pažeidimas vykstant drausminei procedūrai; antra, akivaizdi veiksmų, dėl kurių jis kaltinamas, vertinimo klaida; trečia, nediskriminavimo principo pažeidimas, ir, ketvirta, teisėtų lūkesčių ir sąžiningumo principo pažeidimas.

A — Dėl pirmojo ieškinio pagrindo: procedūros taisyklių ir teisės į gynybą pažeidimo vykstant drausminei procedūrai

- 42 Ieškovas teigia, kad per drausminę procedūrą buvo pažeistos procedūros taisyklės, kurių nesilaikydama Paskyrimų tarnyba, jo manymu, pažeidė Tarnybos nuostatų nuostatas dėl šios procedūros organizavimo bei teisę į gynybą. Ieškovas ypač pabrėžia šiuos savo skundus: buvo pernelyg ilgai delsiama skirti nuobaudą, prasidėjus baudžiamajam procesui drausminė procedūra nebuvo sustabdyta, pernelyg vėlai buvo suteikta galimybė susipažinti su bylos dokumentais, be to jie pateikti ne visi, tarp bylos dokumentų nebuvo svarbių dokumentų, taip pat nebuvo išklaustyti svarbūs liudytojai.

1. Dėl to, kad buvo pernelyg ilgai delsiama skirti nuobaudą

Šalių argumentai

- 43 Ieškovas pabrėžia, kad jam nuobauda buvo paskirta praėjus daugiau kaip aštuoneriems metams nuo faktų, dėl kurių jis yra kaltinamas, atsiradimo, tačiau jis visą tą laiką toliau ėjo savo pareigas ir vadovavo padalinio darbui be jokių administracijos pastabų.
- 44 Komisija primena, kad Tarnybos nuostatų nuostatos dėl pareigūnams taikomos drausminės procedūros nenumato jokio senaties termino drausminei procedūrai pradėti.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 45 Tarnybos nuostatų 86 ir 89 straipsniuose ir IX priede, skirtuose Bendrijų pareigūnams taikomam drausmės režimui, nėra numatyta jokio senaties termino drausminei procedūrai pareigūno, kaltinamo neatlikus vienos ar kelių savo pareigų, atžvilgiu pradėti. Svarbu pažymėti, jog senaties terminas, kad atliktų savo teisinio saugumo užtikrinimo funkciją, turi būti Bendrijų teisės aktų leidėjo nustatytas iš anksto (1991 m. spalio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Compte prieš Parlamentą*, T-26/89, Rink. p. II-781, 68 punktas, ir 2002 m. gegužės 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Onidi prieš Komisiją*, T-197/00, Rink. VT p. I-A-69 ir II-325, 88 punktas).

- 46 Tačiau reikia priminti, kad, siekdamas sušvelninti neigiamas pasekmes, galinčias atsirasti, kai nėra nustatytas senaties terminas, per kurį administracija gali įgyvendinti savo kompetenciją, Teisingumo Teismas nutarė: jei toks terminas nenustatytas, esminis teisinio saugumo reikalavimas prieštarauja tam, kad Komisija galėtų nuolat atidėlioti savo valdžios įgyvendinimą, todėl Bendrijos teisėjas, nagrinėdamas kaltinimą dėl Komisijos veiksmų, kurių ji ėmėsi pavėluotai, neturi apsiriboti paprastu konstatavimu, jog nėra nustatytas senaties terminas, bet turi patikrinti, ar Komisija ne pernelyg ilgai delsė (1972 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Geigy prieš Komisiją*, 52/69, Rink. p. 787, 21 punktas, dėl Komisijos teisės skirti baudas už konkurencijos taisyklių pažeidimą ir 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 140 punktas, dėl paramos, suteiktos pagal EAPB sutartį, kontrolės).
- 47 Apsiribojant Bendrijų pareigūnams taikomu drausminiu režimu, iš pradžių reikia priminti, kad, nors Tarnybos nuostatai nenumato senaties termino drausminei procedūrai pradėti, jų IX priede, tiksliau – 7 straipsnyje, yra nustatyti griežti drausminės procedūros vykdymo terminai. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką šie terminai, net jeigu jie nėra griežtai nustatyti, suponuoja gero administravimo taisyklę, kurios tikslas – išvengti nepateisinamo delsimo priimant drausminę procedūrą užbaigiantį sprendimą, o tai atitinka ir pareigūnų, ir administracijos interesus (1970 m. vasario 4 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Van Eick prieš Komisiją*, 13/69, Rink. p. 3; 1985 m. sausio 29 d. Sprendimas, *F prieš Komisiją*, 228/83, Rink. p. 275; ir 1988 m. balandžio 19 d. Sprendimas *M prieš Tarybą*, 175/86 ir 209/86, Rink. p. 1891; minėto sprendimo *Compte prieš Parlamentą* 88 punktas). Bendrijos teisės aktų leidėjui siekiant užtikrinti gerą administravimą drausminius įgaliojimus turinčios institucijos turi rūpestingai vykdyti drausminę procedūrą taip, kad kiekvienas procesinis veiksmas būtų atliekamas per protingą terminą nuo ankstesnio veiksmo atlikimo (1995 m. sausio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *D prieš Komisiją*, T-549/93, Rink. VT p. I-A-13 ir II-43, 25 punktas; minėto sprendimo *Onidi prieš Komisiją* 91 punktas). Dėl šio termino, kuris gali būti įvertintas tik pagal konkrečios bylos aplinkybes, nesilaikymo priimtas aktas gali būti negaliojančiu (minėto sprendimo *D prieš Komisiją* 25 punktas ir minėto sprendimo *Compte prieš Parlamentą* 88 punktas).

- 48 Drausminei procedūrai pradėti taip pat turi būti laikomasi šios rūpestingumo ir proto termino pareigos, ypač tuo atveju ir nuo to momento, kai administracija sužinojo apie veiksmus ir elgesį, kurie galbūt neatitinka pareigūno tarnybinių pareigų. Iš tikrųjų net nesant senaties termino, drausminius įgaliojimus turinčios institucijos turi veikti taip, kad procedūra, kuri turi baigtis nuobaudos skyrimu, būtų pradėta per protingą terminą (2003 m. birželio 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Voigt prieš BCE*, T-78/02 P, dar nepaskelbto Rinkinyje, 64 punktas). Dėl proto termino nesilaikymo pradėdant drausminę procedūrą – tai ir šiuo atveju priklauso nuo konkrečių bylos aplinkybių – administracijos pradėta drausminė procedūra dėl pernelyg didelio vėlavimo gali tapti neteisėta, o šioje procedūroje priimta nuobauda panaikinta (analogiškai žr. 2001 m. lapkričio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Z prieš Parlamentą*, C-270/99 P, Rink. p. I-9197, 43 ir 44 punktus; minėtų sprendimų *D prieš Komisiją* 25 punktą ir de *Compte prieš Parlamentą* 88 punktą).
- 49 Be to, svarbu pažymėti, kad teisinio saugumo principas vargu ar būtų užtikrintas, jei administracija pernelyg delstų pradėti drausminę procedūrą. Iš tikrųjų ir administracija, vertindama veiksmus ir elgesį, kurie galėtų pažeisti drausmę, ir pareigūnas, įgyvendindamas savo teisę į gynybą, gali susidurti su ypač dideliais sunkumais, jei tą momentą, kai šie veiksmai buvo atlikti ir buvo elgiamasi tokiu būdu, bei drausminio tyrimo pradžią skiria didelis laiko tarpas. Viena vertus, liudytojų ar dokumentų, kurie galėtų įrodyti kaltę arba nekaltumą, gali nebebūti, kita vertus, visiems su byla susijusiems asmenims ir liudytojams gali būti sudėtinga tiksliai prisiminti byloje nagrinėjamus veiksmus ir jų atlikimo aplinkybes. Šiuo atveju svarbu priminti, kad, pavyzdžiui, p. De Haan, kuris, kaip jau buvo minėta, vadovavo ST nagrinėjamų faktų atsiradimo metu, mirė 2000 m. rugpjūčio 30 d., kai jau buvo praėję daug laiko nuo veiksmų, dėl kurių ieškovui yra priekaištaujama šioje byloje, atlikimo, tačiau prieš jo atžvilgiu vykdomos drausminės procedūros pabaigą.
- 50 Todėl šiuo atveju, tirdamas šio kaltinimo pagrįstumą, Pirmosios instancijos teismas negali apsiriboti konstatavimu, kad šioje srityje nėra nustatytas joks senaties terminas. Taigi reikia patikrinti, ar Komisija ne pernelyg ilgai delėsė.

51 Būtina priminti, kad apsaugos sutartis, kurios sudarymas ir vykdymas yra ieškovo atžvilgiu pradėtos drausminės procedūros pagrindas, buvo pasirašyta 1992 m. spalio mėn. Tuo pat metu buvo parengtas ir ieškovui dalyvaujant sudarytas ginčijamas priedas, dėl ko jam pareikštas 3-iasis kaltinimas. Raštas dėl konsultacijos dėl šio priedo, kuris nebuvo pateiktas ir, Paskyrimų tarnybos nuomone, yra 4-ojo kaltinimo pagrindas, buvo rastas 1993 m. sausio mėn. Komisijos nuomone, jis vėliausiai tuo momentu turėjo būti pateiktas VPSPK. Kalbant apie veiksmus, dėl kurių pareikštas 5-asis kaltinimas, t. y. apie tariamą ieškovo pareigos pranešti savo viršininkams, kad jo bendradarbis p. Burlet dirbo administracinį darbą, nors jam buvo mokama pagal apsaugos sutartį, pažeidimą, reikia pažymėti, kad p. Burlet, kuris nuo 1992 m. liepos 15 d. iki 1993 m. kovo 15 d. jau laikinai dirbo SD, 1993 m. kovo 16 d. buvo įmonės *IMS/Group 4* priimtas į darbą kaip administracinis darbuotojas administracinėms funkcijoms Komisijoje vykdyti, tačiau šį darbą ST dirbo tik iki 1993 m. gegužės 16 d., kad vėliau įmonė *IMS/Group 4* jam suteiktų nemokamas atostogas¹³.

52 Iš bylos dokumentų matyti, kad Komisija apie tariamus apsaugos sutarties sudarymo ir vykdymo pažeidimus sužinojo gerokai anksčiau, nei buvo pradėta drausminė procedūra. Iš p. Reichenbach atlikto administracinio tyrimo 1998 m. liepos 14 d. ataskaitos (13 p.) matyti, kad Komisijos pirmininko kabinetui apie tariamus pažeidimus, susijusius su apsaugos sutartimi, buvo pranešta 1993 m. pradžioje¹⁴. 1993 m. sausio mėn. finansų kontrolė atsisakė patvirtinti nurodymą atlikti mokėjimus, susijusius su apsaugos sutarties vykdymu, ir savo atsisakymą motyvavo tuo, kad mokėjimus buvo numatyta atlikti Belgijos frankais, o ne ekiu (žr. šio sprendimo 10 punktą). Dėl šio atsisakymo prieita prie dalinio ginčytino priedo panaikinimo, 1993 m. sausio 27 d. pasirašius papildomą sutarties sąlygą (žr. šio sprendimo 11 punktą). 1993 m. vasario 17 d. Komisijos Finansų kontrolės generalinis direktoratas pradėjo ST veiklos ir apsaugos sutarties sudarymo auditą. 1993 m. liepos 7 d. Finansų kontrolės generalinio direktorato baigiamojoje ataskaitoje atsispindi finansinių operacijų ir sutarčių kontrolės bei patvirtinimo procedūrų pažeidimai, tarp jų – pakeitimai, padaryti apsaugos sutartyje, pateiktoje VPSPK, kurie, kaip teigiama ataskaitoje, nebuvo VPSPK patvirtinti, kurie prieštarauja sutarties nuostatoms bei sąlygoms ir dėl kurių padidėjo teikiamų paslaugų kainos bei galėjo būti pažeistos konkurencijos taisyklės. 1998 m. liepos

13 — Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 326, pastaba Nr. 15 puslapio apačioje.

14 — Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 323, 1 ir 2 pastraipos.

- 14 d. administracinio tyrimo ataskaita grindžiama šiuo 1993 m. liepos mėn. auditu ir pažymima, kad jis atspindėjo „esmines problemas“, bet nebuvo pradėtos jokios administracinės ar drausminės procedūros, išskyrus tai, kad p. Eveillard nebebuvo patikėtos sektoriaus „Briuselio apsauga“ viršininko pareigos.
- 53 Paskyrimų tarnyba drausminę procedūrą ieškovo atžvilgiu pradėjo tik 1998 m. liepos 29 d. Taigi drausminė procedūra buvo pradėta praėjus beveik šešeriams metams nuo veiksmų, dėl kurių kaltinamas ieškovas, atlikimo. Nuobauda savo ruožtu buvo skirta tik 2001 m. balandžio 5 d., praėjus beveik trejiems metams nuo drausminės procedūros pradžios.
- 54 Todėl, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, Pirmosios instancijos teismas mano: dėl to, kad veiksmai, dėl kurių ieškovas kaltinamas, atsirado 1992 m. spalio mėn. ir Komisija apie tariamus pažeidimus sužinojo tarp 1993 m. sausio ir liepos mėn., ši institucija pernelyg ilgai dėsė, drausminę procedūrą ieškovo atžvilgiu pradėjusi tik 1998 m. liepos 29 d. Taip pažeidusi protingo termino procedūrai pradėti reikalavimą Komisija akivaizdžiai pažeidė teisinio saugumo ir gero administravimo principą, taip pat ieškovo teisę į gynybą ir atitinkamai – drausminę procedūrą.
- 55 Visa tai reiškia, kad šis ieškovo skundas yra pagrįstas.

2. Dėl to, kad drausminė procedūra nebuvo sustabdyta, kol bus baigtas teisminis procesas

Šalių argumentai

- 56 Ieškovas teigia, kad Paskyrimų tarnybą nepatenkino jo pakartotinių prašymų sustabdyti drausminę procedūrą, kol bus baigtas tyrimas vykstant baudžiamajam procesui, pradėtam prieš jį Belgijos teismuose. Jo nuomone buvo akivaizdu, kad šis procesas baigsis bylos nutraukimu.
- 57 Komisija nurodo, kad drausmine procedūra ir baudžiamuoju procesu siekiama skirtingų tikslų, nes antrasis yra susijęs su galimais baudžiamąjį kodekso pažeidimais, o drausminė procedūra – su Pareigūnų tarnybos nuostatuose numatytų tam tikrų pareigų neatlikimu, kuris pagal apibrėžimą neturi jokių baudžiamųjų požymių; taigi už jį skiriamos nuobaudos gali būti susijusios tik su suinteresuoto asmens ir darbdavio santykiais. Komisija primena, kad pareigūnų drausminei tvarkai taikoma procedūra yra ne teisminio, bet administracinio pobūdžio (1998 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo nutarties *N prieš Komisiją*, C-252/97 P, Rink. p. I-4871, 52 punktas).
- 58 Per posėdį atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimą Komisija pabrėžė, kad drausminė procedūra ir baudžiamasis procesas byloje nesutapo, nes nagrinėjami veiksmai ir jų kvalifikavimas šiuose procesuose buvo skirtingi. Baudžiamąjį proceso tikslas buvo išaiškinti galimą dokumentų klastojimą ir suklastotų dokumentų naudojimą bei sukčiavimą, o drausmine procedūra siekta nubauti už aplaidumą ir

ieškovo profesinės pareigos neatlikimą. Komisijos teigimu, dėl šios priežasties Paskyrimų tarnyba per drausminę procedūrą nutarė atskirti drausminį ir baudžiamąjį aspektus. Galiausiai Komisija teigia, kad sustabdžius drausminę procedūrą, kol bus baigtas baudžiamasis procesas, ji smarkiai užsitęstų.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 59 Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktojoje pastraipoje yra numatyta, kad „jei pareigūnas už tuos pačius veiksmus patraukiamas baudžiamojon atsakomybėn, galutinis sprendimas priimamas tik tada, kai bylą išnagrinėjęs teismas priima galutinį nuosprendį“. Iš šios nuostatos matyti, kad Paskyrimų tarnybai uždrausta priimti galutinį sprendimą dėl atitinkamo pareigūno drausminėje procedūroje dėl veiksmų, kurie tuo pačiu metu yra nagrinėjami baudžiamojo proceso tvarka, kol nėra priimtas baudžiamąją bylą nagrinėjančio teismo sprendimas (2003 m. kovo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Pessoa e Costa prieš Komisiją*, T-166/02, dar nepaskelbto Rinkinyje, 45 punktas). Taigi Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktoji pastraipa nesuteikia Paskyrimų tarnybai teisės priimti galutinį sprendimą dėl pareigūno, kurio atžvilgiu pradėta drausminė procedūra, skirtingai nei Tarnybos nuostatų IX priedo 7 straipsnio antroji pastraipa, pagal kurią drausminė komisija gali nuspręsti atidėti sprendimo priėmimą dėl atitinkamo pareigūno drausminėje procedūroje, kol nėra priimtas baudžiamąją bylą nagrinėjančio teismo sprendimas (1998 m. kovo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją*, T-74/96, Rink. VT p. I-A-129 ir II-343, 32 ir 33 punktai).

- 60 Visų pirma svarbu pažymėti, kad, kaip matyti iš ieškovo drausminės bylos, 1999 m. balandžio 8 d. laišku jis Drausmės komisijos pirmininkui nurodė, kad vykdant jo atžvilgiu pradėtą drausminę procedūrą visų pirma reikia sulaukti Belgijos teisminių institucijų sprendimo dėl jam baudžiamajoje byloje pareikštų kaltinimų pagrįstumo, ir paprašė pagal Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktąją pastraipą drausminę

procedūrą sustabdyti, kol bus baigtas baudžiamasis tyrimas¹⁵. Po šio laiško 1999 m. balandžio 23 d. Drausmės komisijos pirmininkas kreipėsi į Komisijos Personalo ir administracijos generalinį direktoratą dėl informacijos, ar ši baudžiamoji byla pradėta, kas tiriama ir kuri proceso stadija pasiekta¹⁶. Po to šio generalinio direktorato tarnybos 1999 m. gegužės 4 d. laišku kreipėsi dėl informacijos į UCLAF¹⁷. UCLAF atsakė 1999 m. gegužės 28 d. laišku, patvirtinančiu, kad po to, kai Komisijos generalinis sekretoriatas 1998 m. balandžio 23 d. kreipėsi į Briuselio karališkąjį prokurorą, Belgijos ikiteisminį tyrimą vykdomantis teisėjas p. Van Espen 1998 m. gegužės 19 d. pradėjo ikiteisminį tyrimą¹⁸. Svarbu pažymėti, kad 2000 m. gegužės 25 d. Paskyrimų tarnybai pateiktu skundu ieškovas pakartotinai prašė sustabdyti drausminę procedūrą, kol bus baigtas baudžiamasis procesas¹⁹.

61 Ieškovo atžvilgiu pradėta baudžiamoji byla baigėsi 2002 m. gegužės 28 d. Briuselio apeliacinio teismo kaltinimų kolegijai priėmus sprendimą. Atitinkamai pagal Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktąją pastraipą šis Belgijos teismo sprendimas ieškovo atžvilgiu yra galutinis, nes Komisija neapskundė jo kasacine tvarka.

62 Reikia pažymėti, kad ieškovo drausminė procedūra baigėsi iki 2002 m. gegužės 28 d., kai buvo priimtas Briuselio apeliacinio teismo kaltinimų kolegijos sprendimas. 2001 m. balandžio 5 d. Paskyrimų tarnyba priėmė sprendimą dėl nuobaudos skyrimo ieškovui. 2001 m. rugsėjo 10 d. Paskyrimų tarnyba atmetė 2001 m. gegužės 29 d. skundą, kurį ieškovas pateikė remdamasis Tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalimi, ir šitaip patvirtino priimtą sprendimą.

63 Tačiau Komisija teigia, kad šiuo atveju nebuvo baudžiamojo proceso ir administracinio proceso sutapimo, todėl ji neturėjo laukti, kol bus baigta baudžiamoji byla, kad galėtų priimti galutinį sprendimą ieškovo drausminėje byloje. Taigi reikia

15 — Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 226.

16 — Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 230.

17 — Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 223.

18 — Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 222.

19 — Komisijos atsakymo 1 priedas, p. 144.

patikrinti, ar dėl tų pačių veiksmų buvo patraukta baudžiamojon atsakomybėn ir skirta nuobauda drausmine tvarka (minėtų sprendimų *Tzoanos prieš Komisiją* 35 punktas ir *Onidi prieš Komisiją* 81 punktas).

- 64 Reikia priminti, kad 1998 m. balandžio 23 d. Komisija pateikė Belgijos karališkamajam prokurorui skundą dėl įtariamų pažeidimų sudarant ir vykdant apsaugos sutartį (žr. šio sprendimo 26 punktą). Prie šio skundo pridėjus 1998 m. kovo 12 d. UCLAF ataskaitą, buvo skundžiamos sutarties sudarymo sąlygos, ypač galimas manipulavimas įmonės *IMS/Group 4* paraiška, sutarties priedų sudarymas ir tai, kad nebuvo kreiptasi konsultacijos į VPSPK, taip pat abejojama, ar paslaugos iš tikrųjų buvo teikiamos, ir skundžiamas nuolatinis asmenų, nesusijusių su sutarties vykdymu, bet gaunančių atlyginimus pagal sutartį, įdarbinimo teisėtumas.
- 65 Pateikus šį skundą ir ikiteisminį tyrimą atliekančiam teisėjui paskyrus priemones, Briuselio teismo policijos Centrinė kovos su korupcija tarnyba 2000 m. birželio 21 d. parengė ataskaitą, kurioje apibendrino nagrinėjamoje byloje atlikto nuodugnaus tyrimo rezultatus. Briuselio teismo policijos komisaro M. L. nuomone, šioje ataskaitoje, visų pirma, neįrodyta, kad įmonės *IMS/Group 4* paraiška buvo pakeista, antra, sutarties priedas, iš esmės pakeitęs sutartį, buvo pasirašytas, bet net jei išankstinės kontrolės procedūros nebuvo visiškai laikomasi, finansų kontrolei vis dėlto buvo pranešta apie šį priedą prieš jį pasirašant; ir, trečia, tam tikri įmonės *IMS/Group 4* darbuotojai, už kurių paslaugas buvo mokama pagal apsaugos sutartį, dirbo Komisijos naudai su šia sutartimi nesusijusį darbą, nors Komisija puikiai žinojo apie šį anuomet paplitusį piktnaudžiavimą.
- 66 2001 m. kovo 1 d. pareikšdama, kad įstoja į bylą su civiliniu ieškiniu, Komisija pabrėžė, kad ji patyrė žalą dėl dokumentų klastojimo per konkursą, taip pat dėl

mokėjimų už paslaugas, kurias teikė asmenys, nevykdę su apsaugos sutartimi susijusių užduočių.

67 Karališkasis prokuroras, 2001 m. kovo 27 d. pareikalavęs nutraukti bylą, padarė išvadą, kad nėra pakankamų įrodymų prieš ieškovą ir kitus kaltinamuosius – p. Eveillard ir p. Alexandre – pirma, dėl viešųjų ar privačių dokumentų klastojimo, antra, dėl manipuliavimo per konkursą ir, trečia, dėl to, kad darbuotojams, nesusijusiems su apsaugos sutarties vykdymu, buvo mokamas atlyginimas pagal šią sutartį.

68 2001 m. rugpjūčio 6 d. Briuselio apeliacinio teismo kaltinimų kolegija priėmė sprendimą, kad, pirma, nagrinėjamos finansinės operacijos iš dalies buvo patvirtintos VPSPK, be to, buvo gautas finansų kontrolės sutikimas ir, antra, sutartimi buvo piktnaudžiaujama su Komisijos, kurios padaliniai turėjo tai organizuoti ir palaikyti, žinia.

69 Briuselio pirmosios instancijos teismo patariamoji kolegija 2002 m. kovo 19 d. Nutartimi nustatė, kad nėra jokio nagrinėjamų pažeidimų sudėties požymių įrodymų ir – svarbiausia – kad joks, net menkiausias, bylos elementas neleidžia manyti, jog p. Eveillard ir p. Alexandre kažkaip siekė padaryti pažeidimą.

- 70 Galiausiai 2002 m. gegužės 28 d. Briuselio apeliacinio teismo kaltinamoji kolegija (*la chambre du conseil du tribunal de première instance de Bruxelles*) priėmė sprendimą, kad 2002 m. balandžio 2 d. Komisijos pateiktas apeliacinis skundas dėl 2002 m. kovo 19 d. Nutarties yra nepagrįstas. Briuselio apeliacinis teismas (*la cour d'appel de Bruxelles*) savo sprendime nustatė, kad prieš kaltinamuosius nėra jokių įrodymų dėl kaltinimo punktų, susijusių su paraiškos pakeitimu, nagrinėjamo priedo sudarymu ir mokėjimais pagal apsaugos sutartį už paslaugas, nesusijusias su šios sutarties vykdymu.
- 71 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad veiksmi, kurie buvo nagrinėjami vykstant baudžiamajam procesui, gali būti suskirstyti į tris grupes: pirma, apsaugos sutarties sudarymo sąlygos, ypač tariamas manipuliavimas laimėjusios įmonės paraiška; antra, priedo, pakeitusio sutarties turinį, parengimas bei sudarymas ir tai, kad dėl jo nebuvo kreiptasi konsultacijos į VPSPK, ir, trečia, tai, kad tam tikriems asmenims pagal apsaugos sutartį buvo mokama už darbą, nesusijusį su užduočių vykdymu pagal šią sutartį.
- 72 Pirmąją iš šių veiksmų grupių, susijusių su tariamu manipuliavimu paraiška, sudaro tie patys veiksmi, dėl kurių 1998 m. rugsėjo 23 d. Paskyrimų tarnyba suformulavo 2-ąjį kaltinimą ieškovui. Tačiau Drausmės komisija šio kaltinimo nepripažino ir 2000 m. kovo 9 d. Nuomonėje jį atmetė. Dėl antrosios veiksmų grupės, susijusios su nagrinėjamo priedo sudarymu ir su tuo, kad nebuvo kreiptasi konsultacijos į VPSPK, pareikšti 3-iasis ir 4-asis kaltinimai, kuriuos Paskyrimų tarnyba pripažino ieškovui 2001 m. balandžio 5 d. Sprendimu skirti jam nuobaudą ir patvirtino 2001 m. rugsėjo 10 d. Sprendimu, atmetančiu skundą. Trečioji veiksmų grupė sudarė ir 5-ojo kaltinimo, kurį Paskyrimų tarnyba taip pat pripažino ieškovui, pagrindą.
- 73 Todėl konstatuotina, kad drausminė procedūra dėl ieškovo buvo pradėta dėl tų pačių veiksmų kaip ir baudžiamasis procesas. Taigi, kadangi susiklostė Tarnybos

nuostatų 88 straipsnio penktojoje pastraipoje numatytos sąlygos, Komisijai buvo uždrausta priimti drausminiu požiūriu galutinį sprendimą dėl pareigūno, kol baudžiamąją bylą nagrinėjantis teismas nebuvo priėmęs galutinio sprendimo.

74 Šios išvados negalėtų paneigti Komisijos argumentas, kad, viena vertus, nagrinėjamų faktų teisinis kvalifikavimas per baudžiamąjį procesą ir drausminę procedūrą skiriasi, ir, kita vertus, konkretus aplaidumas bei pareigos neatlikimas, dėl kurio vykdant drausminę procedūrą ieškovui buvo pareikšti kaltinimai, nesudaro baudžiamojo teisės pažeidimo, už kurį galima patraukti baudžiamojon atsakomybėn Belgijos teisme.

75 Komisijos teiginys grindžiamas klaidingu Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktosios pastraipos supratimu. Iš tikrųjų reikia patikslinti, kad šios nuostatos tikslas yra dvejopas. Viena vertus, šiuo straipsniu siekiama neapsunkinti pareigūno, patraukto baudžiamojon atsakomybėn dėl veiksmų, kurie taip pat yra drausminės procedūros objektas, padėties (minėto sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją* 34 punktą). Kita vertus, kai drausminė procedūra sustabdoma, kol bus baigtas baudžiamasis procesas, tai leidžia ją vykdant atsižvelgti į nustatytus faktus, kuriais teisėjas rėmėsi baudžiamojoje byloje priimdamas galutinį sprendimą. Reikia priminti, kad Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktojoje pastraipoje yra patvirtintas principas, jog „baudžiamasis procesas sustabdo drausminę procedūrą“, o tai yra pateisinama, ypač dėl to, kad baudžiamąją bylą nagrinėjantys nacionaliniai teismai turi gerokai didesnes galimybes už Paskyrimų tarnybą atlikti tyrimą (2000 m. lapkričio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *A prieš Komisiją*, T-23/00, Rink. VT p. I-A-263 ir II-1211, 37 punktą). Taigi tuo atveju, kai tie patys faktai gali būti baudžiamojo pažeidimo ir tarnybinių pareigūno pareigų pažeidimo sudėties požymis, administracija privalo remtis vykstant baudžiamajam procesui bylą nagrinėjusio teismo nustatytais faktais. Šiam nustačius bylos faktus, administracija

gali juos teisiškai vertinti iš drausmės pažeidimo pozicijų, tikrindama, ar jie laikytini tarnybinių pareigų pažeidimu (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *A prieš Komisiją* 35 punktą).

- 76 Galiausiai negali būti pripažintas Komisijos argumentas, kad sustabdžius drausminę procedūrą būtų gerokai užvilkinga jos eiga ir galutinio sprendimo ieškovo atžvilgiu priėmimas. Iš tikrųjų, kadangi Komisija daugiau kaip penkerius su puse metų delsė pradėti drausminę procedūrą ieškovo atžvilgiu, ji, norėdama pateisinti savo sprendimą nelaukti teismo proceso pabaigos priimant galutinį sprendimą ieškovo drausminėje byloje, negali tuo remtis, kad būtų per ilgai delsiama. Be to, konstatuotina, jog ieškovas iš tikrųjų ne kartą reikalavo sustabdyti drausminę procedūrą. Atsižvelgiant į tai, kad Belgijos teismai, nagrinėję baudžiamąją bylą, priėmė sprendimą bylą nutraukti ieškovo naudai, pastarasis jokia būdu nesiekė šiais prašymais laimėti laiko ir buvo visiškai pagrįstai suinteresuotas, jog vykdant drausminę procedūrą būtų atsižvelgta į galimą baudžiamąją bylą sprendžiančio teismo galutinį sprendimą, skelbiantį, kad jam pareikšti kaltinimai nepagrįsti.
- 77 Taigi konstatuotina, kad Komisija, kuri ieškovui drausminę nuobaudą paskyrė nesulaukusi baudžiamąją bylą išnagrinėjusio teismo galutinio sprendimo, pažeidė Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktąją pastraipą, todėl ieškovo skundas turi būti priimtas.
- 78 Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Komisija pažeidė procedūrinę taisyklę, teisę į gynybą, teisinio saugumo ir gero administravimo principus. Todėl pirmasis teisinis pagrindas turi būti pripažintas pagrįstu, net nenagrinėjant kitų ieškovo pareiktų skundų.

B — *Dėl antrojo ieškinio pagrindo: akivaizdžios veiksmų, dėl kurių kaltinamas ieškovas, vertinimo klaidos*

1. Dėl 4-ojo kaltinimo, kad nebuvo kreiptasi konsultacijos į VPSPK

Šalių argumentai

79 Ieškovas teigia, jog neginčijama tai, kad jis iš tikrųjų parengė VPSPK skirtą raštą dėl konsultacijos apie nagrinėjamą priedą ir kad šis raštas buvo p. Eveillard patvirtintas bei p. De Haan pasirašytas. Šis raštas dėl visiškai nuo ieškovo valios nepriklausomų priežasčių pasimetė ST archyvuose ir nepasiekė adresato. Tą raštą radus, ieškovas savo viršininkus informavo, kad nors ir pavėluotai, jį būtina nusiųsti; o viršininkai, būdami informuoti, nutarė, kad šį raštą siųsti nenaudinga; kartu pažymėtina, kad ieškovas negalėjo nepaisyti jų sprendimo.

80 Komisija pažymi, jog yra nustatyta, kad dėl nagrinėjamo priedo niekas nesikreipė į VPSPK su prašymu pateikti nuomonę, kad ieškovas neįrodė savo viršininkus tinkamai informavęs, jog būtina kreiptis į VPSPK konsultacijos, ir kad jis turėjo savo išpėjimus patvirtinti raštu. Atsakydama į ieškovo tvirtinimus, kad jis negalėjo nepaisyti viršininkų sprendimo, Komisija primena Tarnybos nuostatų 21 straipsnio trečiosios pastraipos nuostatas ir pažymi, kad su šiuo straipsniu susijusi teismų praktika patvirtina, jog galima pareigūno viršininkų atsakomybė neatleidžia nuo jo paties atsakomybės (minėtas sprendimas *Tzoanos prieš Komisiją*, 188 ir kiti punktai; atsiliepiamas į ieškinį, 42 ir 43 punktai).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 81 Pagal Finansinio reglamento įgyvendinimo reglamento 68 straipsnio nuostatas šiuo atveju buvo privaloma kreiptis konsultacijos į VPSPK, atsižvelgiant į tai, jog nagrinėjamas priedas iš esmės pakeitė apsaugos sutarties finansines sąlygas. Čia reikia pažymėti, jog konkretus ieškovui pripažintas kaltinimas yra pareikštas dėl to, kad jis tinkamai neperspėjo savo viršininkų dėl būtinybės kreiptis konsultacijos į VPSPK.
- 82 Tačiau reikia pažymėti, jog ieškovo viršininkas p. M. Eveillard Drausmės komisijai patvirtino, kad jis buvo ieškovo informuotas apie būtinybę kreiptis į VPSPK konsultacijos apie apsaugos sutarties priedą²⁰. Komisija taip pat neginčija, kad 1992 m. lapkričio mėn. ieškovas parengė VPSPK skirtą raštą dėl konsultacijos apie sutarties priedą ir kad p. Eveillard šį raštą patvirtino, o p. De Haan jį pasirašė. Taip pat nustatyta, kad šis raštas pasimetė ST archyvuose. Ir juo labiau nėra ginčijama, kad radus šį raštą dėl konsultacijos ieškovo viršininkai p. De Haan ir p. Eveillard nutarė jo nesiųsti į VPSPK.
- 83 Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Pirmosios instancijos teismas mano, kad, turint omenyje šios bylos aplinkybes, negalima pripažinti Komisijos teiginio, jog ieškovas turėjo savo viršininkus įspėti raštu, o to nepadaręs, jis kartu su jais atsako už nesikreipimą dėl konsultacijos į VPSPK. Iš tikrųjų ieškovui savo viršininkus žodžiu informavus apie būtinybę kreiptis konsultacijos, pateikus finansų kontrolei sutartį su jos priedais ir parengus raštą dėl konsultacijos į VPSPK, jam pareikštas kaltinimas, kad tinkamai neinformavo, negali būti pripažintas vien dėl to, kad jis savo viršininkų neįspėjo raštu.

20 – 1 Ieškinio 1 priedas, p. 2, 1 pastraipa.

- 84 Be to, kalbant apie raštą dėl konsultacijos į VPSPK *a posteriori* tuomet, kai 1993 m. sausio mėn. raštas dėl konsultacijos buvo rastas, reikia pažymėti, kad tokio pavėluoto rašto nauda būtų buvusi ribota. Iš tikrųjų ne tik sutartis jau buvo vykdoma, bet, finansų kontrolei atsisakius patvirtinti mokėjimo pavedimą, 1993 m. sausio 27 d. buvo pasirašytas sutarties 3 priedas, nuo 1993 m. vasario 1 d. panaikinęs 1 priedo nuostatas dėl kainų patikslinimo, atsižvelgiant į ekiu ir Belgijos franko kurso svyravimus.
- 85 Taigi 4-asis kaltinimas, kad VPSPK nebuvo išsiųstas raštas dėl konsultacijos, susijusios su nagrinėjamu priedu, nėra pagrįstas.

2. Dėl 5-ojo kaltinimo, susijusio su piktnaudžiavimu apsaugos sutartimi

Šalių argumentai

- 86 Atsakydamas į 5-ąjį kaltinimą dėl piktnaudžiavimo apsaugos sutartimi, ypač dėl p. Burlet priėmimo dirbti administracinį darbą, tuomet, kai atlyginimą jam mokėjo apsaugos sutartį sudariusi įmonė, ieškovas pažymi, kad anuomet tokia praktika buvo paplitusi, Komisijos administracija apie ją žinojo ir kad pagaliau pati Komisija ją organizavo bei palaikė. Ieškovas jokiu būdu nėra atsakingas už p. Burlet įdarbinimą, be to, tai nėra jo kompetencija, kuri apsiriboja dokumentų parengimu mokėjimams pagal konkursą laimėjusios įmonės sąskaitas atlikti (ieškinys, p. 11, 4 ir 9 pastraipos; dublikas, p. 12, 8 ir 9 pastraipos, p. 13, 1–4 pastraipos).

- 87 Komisija primena, kad ieškovi priekaištauja dėl piktnaudžiavimo apsaugos sutartimi toleravimo ir net prisidėjimo prie šio piktnaudžiavimo, t. y. aplinkybės, kurios ieškovas neginčija, o ne dėl atsakomybės už personalo, ypač p. Burlet, įdarbinimą. 5-asis kaltinimas yra pareikštas dėl to, kad tie faktai buvo žinomi, bet apie juos nebuvo pranešta ir nebuvo imtasi tinkamų priemonių, jog nebūtų dalyvaujama darant šį pažeidimą. Atsakydama į ieškovo teiginį, jog šis tiesiogiai nebuvo įsitraukęs į apsaugos sutarties valdymą, Komisija pažymi, kad jo, kaip ST finansų padalinio viršininko, pareigos šiuo atveju neatleidžia nuo atsakomybės, o priešingai – dėl to jis dar labiau įpareigotas informuoti savo viršininkus apie piktnaudžiavimą šia sutartimi. Dėl to, kad Komisijai ginčijant šį faktą tokia praktika anuomet buvo „įprasta“, nagrinėjami veiksmai netampa teisėti ir nepanaikina ieškovo atsakomybės.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 88 Iš karto būtina pažymėti, kad nagrinėjamos praktikos esmę sudaro ne tai, jog apsaugos sutartimi buvo naudojamosi sukčiavimo būdu mokant atlyginimą asmenims, kurie neteikia Komisijai jokių paslaugų, bet tai, kad pagal šią sutartį asmenys iš tikrųjų buvo priimami dirbti Komisijoje, tačiau kitokį darbą nei apsaugos sutartyje numatytasis.
- 89 Įvairūs bylos medžiagos elementai rodo, kad personalo įdarbinimas administraciniam darbui vykdamas apsaugos sutartį anuomet buvo įprasta praktika ir kad Komisijoje apie ją buvo žinoma. Todėl priimant sprendimą skirti drausminę nuobaudą buvo atsižvelgta į atsakomybę lengvinančią aplinkybę, t. y. į tai, „kad anuomet ši praktika ST buvo įprasta“. Briuselio teismo policijos Centrinės kovos su korupcija tarnybos komisaras M. L. 2000 m. birželio 21 d. ataskaitoje, pateiktoje po Briuselio teismo policijos atlikto tyrimo, pažymi, kad „(šis tariamas piktnaudžiavimas

sutartimi) buvo vykdomas, matyt, visiems apie tai žinant ir net visiems pritariant“ ir kad „pačios Europos Komisijos padaliniai organizavo bei palaikė tokią praktiką“. Vienas po kito priimti Belgijos baudžiamųjų teismų sprendimai taip pat įrodė, kad ši praktika buvo Komisijos padalinių organizuojama ir jai pritarta.

- 90 1987 m. spalio 5 d. p. Hay, anuomet vadovavusio Personalo ir administracijos generaliniam direktoratui, laišku, adresuotu p. De Haan, taip pat patvirtinama, kad ši praktika egzistavo ir kad Komisijoje jai buvo visuotinai pritariama. Šis laiškas buvo skirtas kompetencijos pasidalijimui tarp ST bei Personalo ir administracijos generalinio direktorato ir pagrįstas 1987 m. liepos 23 d. Saugumo komiteto susirinkimu. Pagal šį laišką: „Saugumo komitetas pritarė principui, kad „personalui, vykdančiam apsaugos ar saugumo užtikrinimo užduotis arba mišrias užduotis, vadovaus SD. Personalo ir administracijos generalinis direktoratas vadovaus tik personalui, dirbančiam išskirtinai administracinį darbą. Prireikus šiai personalo kategorijai gali būti numatyta atskira sutartis“. P. Hay, konstatavęs, kad „beveik visas apsaugos personalas anksčiau atlikdavo administracines ir saugumo užtikrinimo užduotis, nors jų skaičius keitėsi, nelygu pareigos ir (arba) pastatas“, ir kad, priešingai, „personalo, kuris dirbo išskirtinai administracinį darbą, buvo nedaug“, pažymi, jog „jam atrodė netikslinga rengti atskiras sutartis, kurios apsunkintų biudžeto valdymą ir ateityje galėtų sukelti kompetencijos konfliktą, jei vieno iš darbuotojų darbas pasikeistų ir taptų labiau administraciniu ar kontrolės darbu“.

- 91 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad praktika, kai personalas administraciniam darbui buvo įdarbinamas pagal apsaugos sutartį, Komisijoje ne tik buvo žinoma ir įprasta, kaip primena 2001 m. balandžio 5 d. Sprendimas, bet ir Komisijos kompetentingi generaliniai direktoratai patys ją organizavo bei palaikė, ir tai buvo jų personalo

valdymo politikos dalis, kuria siekta sumažinti nuolatinį personalo trūkumą, jog būtų vykdomos Komisijos įvairioms tarnyboms patikėtos funkcijos.

92 Pirmosios instancijos teismas mano, kad yra neteisinga B kategorijos pareigūną, kuris pagal Tarnybos nuostatų 5 straipsnio 1 dalį atlieka vykdomąsias, o ne A kategorijos pareigūnams priskiriamas valdymo funkcijas, kaltinti pažeidus tarnybines pareigas vien dėl to, kad jis nepranešė, jog bendradarbiui atlyginimą mokėjo sutartį dėl apsaugos sudariusi įmonė, kai tokią praktiką organizavo įvairios Komisijos tarnybos, ji buvo paplitusi, ją diegti paskatino institucijos vadovybė, ir kuri, nors ir neteisėta, pati savaime nebuvo sukčiavimas.

93 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, ypač į tai, kad ieškovas tiesiogiai nedalyvavo nei įgyvendinant šią praktiką, nei priimant į darbą p. Burlet, darytina išvada, kad Paskyrimų tarnyba negalėtų pripažinti ieškovo kaltu vien dėl to, kad jis nepranešė, jog bendradarbis p. Burlet tris mėnesius dirbo išskirtinai administracinį darbą ir gavo atlyginimą iš apsaugos sutartį sudariusios įmonės, arba nesiėmė tinkamų priemonių, jog nedalyvautų darant šį pažeidimą.

94 Taigi 5-asis kaltinimas dėl piktnaudžiavimo apsaugos sutartimi yra nepagrįstas.

3. Dėl 1-ojo kaltinimo, susijusio su dideliu aplaidumu finansų valdymo taisyklių atžvilgiu vykdant tarnybines pareigas

Šalių argumentai

- 95 Ieškovas primena, kad p. De Moor audito ataskaitoje yra nustatytos tik tam tikros dėl netinkamo valdymo padarytos klaidos (dublikas, p. 8, 1 ir 2 pastraipos). Ieškovas pabrėžė, kad jam viršininkai niekada nedarė jokių pastabų, atvirksčiai – ne kartą gyrė, o tai patvirtina jo atestacijos ataskaitos.
- 96 Komisija teigia, kad ieškovas neginčijo 1-ojo kaltinimo (atsiliepimas į ieškinį, 35 punktas). Atestacijos ataskaitos, kurias mini ieškovas, nebuvo skirtos faktams, sudarantiems drausminės procedūros pagrindą, įvertinti.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 97 Teismas mano, kad 1-asis kaltinimas dėl neteisėto elgesio einant tarnybines pareigas ir didelio aplaidumo finansų valdymo taisyklių atžvilgiu, ypač su įmone *IMS/Group 4* sudarant ir vykdant apsaugos sutartį, nėra atskiras kaltinimas ir kad jis yra susijęs su ieškovo dalyvavimu sudarant nagrinėjamą priedą ir su tuo, kad nesikreipta konsultacijos į VPSPK. Taigi darytina išvada, kad argumentai, kuriais grindžiamas šis kaltinimas, yra neatsiejami nuo argumentų, kuriais grindžiami 3-iasis ir 4-asis kaltinimai.

4. Dėl 6-ojo kaltinimo, kad ieškovas pažeidė Tarnybos nuostatų 11 straipsnio pirmąją pastraipą, nes neatliko savo pareigų, paisydamas tik Bendrijos interesų

Šalių argumentai

- 98 Ieškovas ginčija Paskyrimų tarnybos argumentus, kad jis neatliko savo pareigų paisydamas tik Bendrijos interesų, nes neperspėjo viršininkų dėl pasekmių, atsirasiančių, jei nebus kreipiamasi konsultacijos į VPSPK.
- 99 Komisija pažymi, jog papildoma apsaugos sutarties sąlyga pažeidė finansinius Bendrijų interesus ir kad ieškovas šios aplinkybės neginčija.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 100 Šis kaltinimas yra pareikštas dėl tų pačių veiksmų kaip ir 1-asis, 3-iasis ir 4-asis kaltinimai, ir ypač dėl pažeidimų, kuriuos padaręs ieškovas yra kaltinamas, pasekmių, visų pirma sutarties priedo sudarymo ir to, kad nesikreipta konsultacijos į VPSPK. Taigi teismas mano, kad šio kaltinimo turinys yra neatsiejamas nuo 1-ojo, 3-iojo ir 4-ojo kaltinimų turinio.
- 101 Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad antrasis ieškinio pagrindas turi būti pripažintas pagrįstu, net nesprendžiant 3-iojo kaltinimo pagrįstumo klausimo, atsižvelgiant į vieningą ir nedalomą drausminės nuobaudos, kuri buvo skirta

nagrinėjamu sprendimu, pobūdį ir į tai, jog ši nuobauda grindžiama pripažintų kaltinimų visuma (šiuo klausimu žr. 2002 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Zavvos prieš Komisiją*, T-21/01, Rink. VT p. I-A-101 ir II-483, 316 punktą ir 2002 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Willeme prieš Komisiją*, T-89/01, Rink. VT p. I-A-153 ir II-803, 83 punktą).

- 102 Taigi net nenagrinėjus kitų ieškinio pagrindų, kuriais remiasi ieškovas, šis ieškinytis turi būti pripažintas pagrįstu, o skundžiamas sprendimas – panaikintas.

II — *Dėl reikalavimų atlyginti žalą*

Šalių argumentai

- 103 Ieškovas teigia dėl šios bylos patyręs didelę moralinę žalą, ypač nuo 1992 m. dėl tam tikrų bylų tiriančių asmenų agresyvių veiksmų ir jam pareikštų sunkių kaltinimų, kurie buvo paskleisti institucijoje ir už jos ribų bei pakenkė jo reputacijai ir garbei. Jis teigia, kad vadovybės sukurta įtarimų atmosfera sujaukė jo socialinį ir šeiminių gyvenimą. Be to, dėl situacijos sukkelto streso sutriko jo sveikata (ieškinytis, p. 14, 4–8 pastraipos). Komisija nepaisydama nuodugnių Belgijos prokuratūros tyrimų, elgėsi taip, kad užvilktų procesą ir visiškai ieškovą išteisinančio sprendimo priėmimą baudžiamojoje byloje.
- 104 Patirtą žalą ieškovas įvertina *ex aequo et bono* 37 500 EUR. Jis taip pat nurodo, kad Komisija neteisingai skyrė nuobaudą ir kad jis negalėjo pagal Tarnybos nuostatų

90 straipsnio 2 dalį apskūsti sprendimo neskirti jam aukštesnės B 2 kategorijos. Ieškovas pabrėžia, kad per įvairias procedūras jis turėjo naudotis advokato paslaugomis ir kad išankstiniu vertinimu advokato išlaidos yra 7 736,81 EUR.

105 Šiuo atveju Komisija iš esmės ginčija, kad byloje atliekamas tyrimas gali būti vertinamas kaip agresyvūs veiksmai, ir pabrėžia, jog darant prielaidą, kad buvo tariamai kėsinamasi į ieškovo garbę ir kad yra nustatyta, jog jam atsirado sveikatos problemų, to priežastis yra dėl tarnybinių pareigų pažeidimo gresianti drausminė procedūra (atsiliepiamas į ieškinį, 64–68 punktai). Dėl ieškovo skundžiamo sprendimo nepaaukštinti jo pareigų Komisija pažymi, kad ši procedūra visiškai nėra susijusi su šia byla (atsiliepiamas į ieškinį, 69 punktas). Galiausiai Komisija daro išvadą, kad žala nėra padaryta, todėl ji neturi būti atlyginama (atsiliepiamas į ieškinį, 70 punktas). Dėl tyrimo trukmės Komisija primena, jog Tarnybos nuostatai nenustato jokio senaties termino drausminei procedūrai pradėti ir kad jei procedūros pradžioje Paskyrimų tarnyba turi preziumuoti kaltinamojo nekaltumą, ji gali, nustačius jo kaltę įrodančius faktus, šios prezumpcijos atsisakyti.

106 Kad ir kaip būtų, Komisija pažymi, kad ji sutinka su 500 EUR moralinės žalos atlyginimu, kuriuo siekiama kompensuoti ieškovo ilgai išgyventą netikrumo jausmą, patirtą nuo paskutinės Drausmės komisijos nuomonės pateikimo iki galutinio sprendimo drausminėje byloje priėmimo.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

107 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką Bendrijų atsakomybė atsiranda, kai įrodomi neteisėti institucijų veiksmai, realiai padaryta žala ir yra priežastinis ryšys tarp veiksmų ir padarytos žalos (1994 m. vasario 9 d. Pirmosios instancijos teismo

sprendimo *Latham prieš Komisiją*, T-3/92, Rink. VT p. I-A-23 ir II-83, 63 punktas; 1996 m. vasario 15 d. Sprendimo *Ryan-Sheridan prieš FEACVT*, T-589/93, Rink. VT p. I-A-27 ir II-77, 141 punktas; 1999 m. rugsėjo 28 d. Sprendimo *Hautem prieš BEI*, T-140/97, Rink. VT p. I-A-171 ir II-897, 83 punktas ir minėto sprendimo *Willeme prieš Komisiją* 94 punktas).

108 Dėl pirmosios sąlygos – neteisėtų institucijos veiksmų – pažymėtina, kad Pirmosios instancijos teismas šiame sprendime yra nutaręs, jog šiuo atveju Komisija padarė Tarnybos nuostatų ir drausminės procedūros principų pažeidimų, kurie sukonkretinti ginčijamame 2001 m. balandžio 5 d. Sprendime. Pirmosios instancijos teismas mano, kad šie Komisijos veiksmai yra tarnybinis pažeidimas, dėl kurio gali kilti institucijos atsakomybė. Taigi šioje stadijoje reikia iširti, ar realiai buvo padaryta žala ir ar yra priežastinis ryšys tarp Komisijos veiksmų ir šios žalos.

109 Visų pirma dėl materialinės žalos Pirmosios instancijos teismas mano, kad ieškovas savo raštuose nepatikslino nei jos turinio, nei dydžio. Iš tikrųjų ieškovas paminėjo tik išlaidas advokato paslaugoms apmokėti, kurias patyrė per įvairias procedūras, neteisingą nuobaudos skyrimą ir tai, kad negalėjo apskusti sprendimo nepaaukštinti pareigų. Dėl advokato išlaidų turi būti pripažinta, kad per baudžiamąjį procesą patirtos išlaidos negali būti atlygintos remiantis šia byla, nes nėra priežastinio ryšio tarp tariamos žalos ir Komisijos veiksmų. Dėl drausminės nuobaudos skyrimo finansinių pasekmių apskritai, ypač dėl pajamų praradimo, susijusio su pareigų pažeminimu, pakanka pažymėti, kad pagal EB 233 straipsnį Komisija privalo imtis priemonių šiam sprendimui vykdyti. Galiausiai žala, kuri tariamai buvo patirta dėl atsakymo paaukštinti ieškovės pareigas, nėra susijusi su šiuo procesu.

- 110 Kai dėl moralinės žalos, tai pareigūno skundžiamo sprendimo panaikinimas savaime yra iš esmės pakankamas žalos, kurią pareigūnas galėjo patirti, atlyginimas pagal nusistovėjusią teismo praktiką, išskyrus ypatingas aplinkybes (1992 m. vasario 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Plug prieš Komisiją*, T-165/89, Rink. p. II-367, 118 punktas; minėto sprendimo *Hautem prieš BEI* 82 punktas, taip pat minėto sprendimo *Willeme prieš Komisiją* 97 punktas). Tačiau būtina pabrėžti, kad šioje byloje ieškovui pateikti, kaip pasirodė, nepagrįsti, kaltinimai buvo formuluojami skirtinguose sprendimuose ir administracinėse nuomonėse per drausminę procedūrą. Be to, Komisija drausminę procedūrą pradėjo pažeidusi protingo termino principą, ir ji tęsėsi trejus metus iki nuobaudos skyrimo. Galiausiai Komisija nesustabdė drausminės procedūros, kol bus priimtas galutinis sprendimas ieškovo baudžiamojoje byloje. Pirmosios instancijos teismas mano, kad šių aplinkybių visuma pakenkė ieškovo reputacijai ir sujaukė jo asmeninį gyvenimą, jis ilgai išgyveno netikrumo jausmą. Šios aplinkybės padarė moralinę žalą, kuri turi būti atlyginta. Šiuo atžvilgiu skundžiamo sprendimo panaikinimas negali būti pripažintas lygiavėrciu žalos atlyginimu. Iš tikrųjų, turint omenyje konkrečios bylos aplinkybes, panaikinant nebūtų galima atgaline data kompensuoti ieškovo patirtos moralinės žalos.
- 111 Todėl Komisija turi būti įpareigota atlyginti ieškovui jo patirtą moralinę žalą. Pirmosios instancijos teismas mano, kad 500 EUR suma, kurią Komisiją skyrė ieškovui, yra nepakankama patirtai moralinei žalai atlyginti. Atsižvelgęs į bylos aplinkybes, Pirmosios instancijos teismas nustato *ex aequo et bono* 8 000 EUR sumą žalai atlyginti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 112 Pagal Pirmosios instancijos teismo darbo reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti visas bylinėjimosi išlaidas pagal ieškovo pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2001 m. balandžio 5 d. Komisijos sprendimą dėl drausminės nuobaudos – perkėlimo į žemesnę pakopą – skyrimo ieškovui.**
- 2. Priteisti iš Komisijos ieškovui 8 000 EUR kompensaciją už padarytą moralinę žalą.**
- 3. Priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas.**

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Paskelbta 2004 m. birželio 10 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Sekretorius

Pirmininkė

H. Jung

P. Lindh